

Gulen kommune
Eivindvikvegen 1119
5966 EIVINDVIK

Saksbehandlar, innvalstelefon
Kåre Træen, 5764 3004

Gulen kommune – budsjett 2021 og økonomiplan 2021 – 2024

Gulen kommunestyre har i møte 10.12.2020, sak 103/20, handsama og vedteke budsjett 2021 og økonomiplan for 2021 – 2024. Statsforvaltaren har motteke saksdokumenta til orientering.

Gulen kommune er ikkje under statleg kontroll og godkjenning. Budsjett og økonomiplan er difor ikkje kontrollert etter kommunelova § 28-1 (Robek-registrerte kommunar). For alle kommunar kontrollerer Statsforvaltaren at budsjett og økonomiplan er i balanse, og at det ikkje er budsjettert med uspesifiserte innsparingar. Dette brevet er ei tilbakemelding om korleis Statsforvaltaren vurderer økonomien til kommunen og utviklinga slik ho er planlagt i budsjett og økonomiplan.

Som følge av covid-19 får kommunane ulike utfordringar med økonomien. Våre vurderingar er gjorde med grunnlag i opphavleg budsjett og økonomiplan til kommunen, og vi vil følge konsekvensane av covid-19 særskilt opp i samband med statlege tiltak som blir sette i verk.

Oppsummering

Etter at Gulen fekk inntekter frå Havbruksfondet vart økonomien til kommunen vesentleg styrkt. Kommunen har høge inntekter etter innbyggjartalet, også etter at det blir teke omsyn til utgiftsbehovet for kommunale tenester. Frå 2018 har kommunen òg hatt vesentleg betre sentrale økonomiske nøkkeltal (netto driftsresultat, lånegjeld og fri eigenkapital drift i prosent av driftsinntekter) enn samanliknande kommunar i Kostra og gjennomsnittet for landet.

Sjølv med høge inntekter planlegg kommunen med svake resultat i økonomiplanperioden. Dette fører til reduksjon i frie fond og auka lånegjeld. Ei slik utvikling over tid vil svekke handleevna til kommunen. Statsforvaltaren meiner difor det er nødvendig at kommunen gjennomfører tiltak i drifta for å oppnå vedtekte finansielle måltal for netto driftsresultat og disposisjonsfond. Dette må òg sjåast i samanheng med at inntekter frå Havbruksfondet betyr mykje for økonomien til kommunen, og at kommunen på same tid er sårbar om det skulle oppstå større reduksjonar i desse inntektene.

Budsjett 2021

Kommunen budsjetterer med eit negativt netto driftsresultat på – 10,3 mill. kroner, som utgjør – 3,6 prosent av driftsinntektene. Det negative resultatet er dekt ved bruk av disposisjonsfond på 9,4 mill. og bundne fond på 0,9 mill. kroner. Etter førebels rekneskap for 2020 var fondet på 103 mill. kroner,

eller 31 prosent av driftsinntektene.¹ Tilsvarende tal for alle kommunar i landet (ekskl. Oslo) er 11,7 prosent, og for samanliknande kommunar (Kostra-gruppa) er det 11,0 prosent.

Inntekt på skatt og formue og rammetilskot (frie inntekter) er til saman budsjettert med 179,2 mill. kroner. Prognosen til KS etter vedtaket til Stortinget om statsbudsjettet og oppdaterte folketal per 01.01.2021, er på 182,4 mill. kroner. Dette inkluderer 2,6 mill. kroner til dekning av meirutgifter og reduserte inntekter som følgje av koronapandemien.

Av andre sentrale inntekter er eigedomsskatt budsjettert med 22 mill. og midlar frå Havbruksfondet 12,5 mill. kroner. Samanlikna med faktisk inntekt i 2020 er Havbruksfondet budsjettert 16 mill. lågare og eigedomsskatten 2,5 mill. kroner lågare. For Havbruksfondet har dette samanheng med reglane og vedtak i Stortinget for fondet sine utbetalingar til kommunane. Kommunen har frå 2008 fått økonomisk kompensasjon for at NORM-avfall (lågradioaktivt avfall) vert behandla og lagra i kommunen. Kompensasjonen er budsjettert med 5 mill. kroner, som er 1 mill. kroner høgare enn tidlegare budsjettert nivå. Netto finansutgifter er budsjettert til 9,9 mill., ein auke på 3 mill. kroner frå førebels rekneskap 2020.

Samanlikna med 2020 er sum driftsinntekter nominelt redusert med 27 mill. kroner og driftsutgifter auka med 2,5 mill. kroner. Reduksjonen i driftsinntekter har i stor grad samanheng med syklusen for utbetalingar frå Havbruksfondet. Samla netto løyvingssamme for tenesteområda (sektorane) er på 216 mill. kroner, som er ein nominell auke på 7,2 mill. kroner samanlikna med 2020. Nye tiltak og innsparingar frå 2020 til 2021 er lagt inn med om lag same beløp.

Kommunen har budsjettert med investeringar i anleggsmiddel for til saman 29,2 mill. kroner. Dette skal finansierast med 18,4 mill. i nye lån, kompensasjon meirverdiavgift 4,2 mill., tilskot 0,8 mill., mottekne avdrag på utlån 0,4 mill. og overføring frå drift 5,3 mill. kroner som blir dekt ved bruk av disposisjonsfond. Av lånefinansieringa gjeld 3,1 mill. kroner til avgiftsfinansierte VA-anlegg.

Førebels rekneskap for 2020 viser at kommunen har ei brutto langsiktig lånegjeld på 219,7 mill. kroner, som utgjer 66 prosent av driftsinntektene. Tilsvarende er gjennomsnittet for landet (utan Oslo) 117 prosent og for Kostra-gruppa 100 prosent.²

Økonomiplan 2021 – 2024

Økonomiplanen skal vise korleis langsiktige utfordringar, mål og strategiar i kommunale planar skal følgjast opp. Saman med årsbudsjettet skal han vise kommunestyrets prioriteringar og løyvingar og dei mål og premissar som økonomiplanen og årsbudsjettet byggjer på. Kommuneplanens handlingsdel, med same formål, kan inngå i økonomiplanen. Sentralt for økonomiplanen er kommunelova sine grunnleggjande krav til økonomiforvaltning om at kommunar skal forvalte økonomien slik at den økonomiske handleevna blir vareteken over tid.

I økonomiplanperioden varierer driftsinntektene mykje etter utbetalingar frå Havbruksfondet, frå rundt 290 mill. i 2021 og 2023 og opp i 307 mill. kroner i 2024. Sum driftsutgifter har ein mindre reduksjon, frå 300 mill. i 2021 til 297,6 mill. i 2024. I desse endringane ligg netto reduksjonar i rammene for tenesteområda med til saman 4,7 mill. kroner. Årlege netto finansutgifter aukar frå 9,8 mill. i 2021 til 13,5 mill. kroner i 2024. For heile økonomiplanperioden er det i sum budsjettert med negative netto driftsresultat på 14,8 mill. kroner. Dette blir dekt med bruk av disposisjonsfond (11,1

¹ Kostra-tal, førebelse 2020 (kommunar inkl. kommunale føretak (KF), IKS og interkommunale samarbeid)

² Kostra-tal, førebelse 2020 (kommunar inkl. kommunale føretak (KF), IKS og interkommunale samarbeid)

mill.) og ubunde driftsfond (3,7 mill.) I tillegg er det planlagt at egenkapitalinnskot til KLP skal finansierast med bruk av disposisjonsfond med til saman 3,2 mill. kroner.

I heile økonomiplanperioden 2021 – 2024 er det planlagt investeringar i anleggsmiddel for 168,3 mill. kroner, som skal finansierast med nye lån på 73,2 mill. kroner, momskompensasjon, tilskot, sal av varige driftsmiddel, mottekne avdrag på utlån og overføring frå drift 29,2 mill. kroner planlagt dekt ved bruk av disposisjonsfond.

Brutto langsiktig lånegjeld er ved utgangen av 2024 for kommunekassa berekna til 219 mill. kroner, ein auke frå 186,7 mill. kroner i 2020.

Finansielle måltal

Etter kommunelova skal kommunestyret sjølv vedta finansielle måltal for utvikling av økonomien til kommunen. Finansielle måltal skal nyttast i planlegging og styring, som grunnlag for å vareta den økonomiske handleevna over tid. Kommunestyret har vedteke følgjande finansielle måltal:

- Netto driftsresultat over 1,75 prosent av brutto driftsinntekter.
- Gjeldsgrad (netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter) på maksimalt 90 prosent.
- Disposisjonsfond på minst 20 prosent av brutto driftsinntekter.

Etter budsjett- og økonomiplan for 2021 – 2024 er måltala i prosent av inntekter berekna til:

	Mål	2021	2022	2023	2024
Netto driftsresultat	1,75 %	-3,6 %	1,6 %	-4,3 %	0,9 %
Gjeldsgrad	90 %	62,9 %	62,6 %	70 %	67,1 %
Disposisjonsfond	20 %	18 %	17 %	8,8 %	8,7 %

Inngåande balanse 2021 for disposisjonsfond (kommunekassa) er her berekna til 69 mill. kroner. Førebelse Kostra-tal viser 102 mill. kroner etter ei netto avsetjing i 2020 på 27,7 mill. kroner. Det betyr at dei berekna måltala for disposisjonsfond blir betre for alle åra i perioden.

Statsforvaltaren sine vurderingar

Etter at Gulen fekk inntekter frå Havbruksfondet vart økonomien til kommunen vesentleg styrkt. Samanlikna med eit gjennomsnitt for kommunane i landet har Gulen høge inntekter etter innbyggjartalet. Dette gjeld også etter at det blir teke omsyn til utgiftsbehovet for kommunale tenester. Frå 2018 har kommunen òg hatt vesentleg betre sentrale økonomiske nøkkeltal (netto driftsresultat, lånegjeld og fri eigenkapital drift i prosent av driftsinntekter) enn samanliknande kommunar i Kostra og gjennomsnittet for landet.

Sjølv med høge inntekter planlegg kommunen med svake resultat i økonomiplanperioden som fører til reduksjon i frie fond og auka lånegjeld. Ei slik utvikling over tid vil svekkje handleevna til kommunen. Statsforvaltaren meiner difor det er nødvendig at kommunen gjennomfører tiltak i drifta for å oppnå vedtekte finansielle måltal for netto driftsresultat og disposisjonsfond, det siste også etter at eigenfinansiering av investeringar er oppretthalde. Dette må òg sjåast i samanheng med at inntekter frå Havbruksfondet betyr mykje for økonomien til kommunen, og at kommunen på same tid er sårbar om det skulle oppstå større reduksjonar i desse inntektene.

Med helsing

Gunnar O. Hæreid
fung. statsforvaltar

Nils Erling Yndesdal
kommunaldirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent